

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 peseta trimestre
Fora	1·25 id.
Estranger	1·50 id.
Un número	10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ CORT-REAL 7-1.^{er}

Any 3.^{er}

ANUNCIS Y COMUNICATS Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que 's remetin
á la Redacció, se 'n donarà compte en lo Setmanari

Diumenge 7 de Juny de 1896

Núm. 112

SECCIÓ GENERAL

ALS ADMIRADORS del Comte Tallaferro

Pochs días fa que reunits en lo románich monastir de Santa María de Ripoll, honrávau la memoria del gran Comte de Besalú col-locant sas despullas dins hermosa urna alabastrina.

Vostres cors gosaren en la religiosa ceremonia presidida per lo Reverendíssim senyor Bisbe de Vich, lo Prelat de las grans restauracions, l' admirador de las glorias de la terra catalana. ¿No es aixís?

Donchs bé: entre vosaltres se trobava l' actual dueño dels que un dia foren palau y abadía dels comtes de Besalú, y éno véau que al fer lo traslado de las veneradas cendras, son cor oprimit y á punt d' esclarlar, portava á sos ulls llàgrimas amargas? De segur que observáreu eix fet, pero sens saber explicarlos del tot lo fonament d' aquell dolor intens. Nosaltres creyém poder descórrer lo vel del misteri, pensant fer un bé.

Al contemplar las despullas d' En Tallaferro dintre un sepulcre que debia permaneixer en Ripoll, del Bisbat de Vich, lo indicat senyor recordá que la casa payral del comte pertany al Bisbat de Gerona y té sos fonsaments en la antiga vila de Besalú.

Se l' hi presentaren á la seva imaginació los restos encara vivents del palau y de la abadía que foren en temps dels Comtes; restos magnífichs tant baix lo punt de vista històrich, com per lo concepte artístich y llavors lo cor del propietari dels en part enderrocats monuments s' entrísti. ¡Oh! deya en mitj de l' angoixa que l' oprimia. No, no es aqui shont deuriar dejar las cendres d' En Tallaferro, perque l' Comte té un Palau, y aquest Palau té á prop una abadía, joya de inestimable valor, y baix las arcadas d' aquest temple, deurián descansar en pau fins que la veu del Cel los cridé: á millor vida, los comtes que n' eran sobrians...! ¡Quin será lo dia en que aquestas veneradas cendres podrán ser portadas allá ahont tenen lo lloc correspondent!.. Al arriar á n'aquesta consideració un altre recort juntat á un temor, despedassá l' cor del amo actual dels monuments esmentats, recort y temor inseparables y que afortunadament hem descobert. Tal volta nostre descubrimient, ferá que lo mal tinga cura...

La porció que dels dos anomenats monuments se conserva, reclama ab energia un esfors de tots los ayments de Catalunya. Es veritat qu'el dueno d'aquests ha fet lo possible pera evitar la destrucció de tanta preciositat; mes ab tot y sa bona voluntat no es ell prou per' una restauració per altra part relativament fàcil. No es que li faltin gust y desitj de ferho, sino perque no arriyan á tant los seus recursos.

Hi ha més encara, y ho havém de dir, esperant qu' ell no s' ofendrá. Tením entés que l' palau y la abadía dels antichs comtes de Besalú corren molt perill de passar á mans estranyas, que sols esperan lo moment de fer diuers d' aquellas joyas... las quinas, en sos defalls principals no tardarían á enriquir museos que no son de llur casa. Hi ha qui no deixa ni en sol ni en sombra al aludit dueno y no perdonà medi pera portarlo á una cessió que ocasionant la desaparició de las millors pessas, tal volta contribuiria al establecimiento allí d' alguna comunió anglicana. Sent, com son, las cosas aixís y corrent tant gran perill un tesor tant preuat, éperqué los que donaren lo primer pas en honra del gran Comte, no donen lo segón, buscant lo medi de conservar pera Catalunya recorts de tanta estima, com lo palau y la abadía dels comtes de Besalú?

Estém en que'l dueno feria cessió dels monuments, y fins creyem que 's conformaría á completar las obres de reparació indispensables pera posar en bon lloc aquellas ruinas, y que ab gust, un cop arregla-

gadas, las donaria á Catalunya representada per la vila de Besalú.

Lo tot consisteix en trobar la fórmula, en facilitar á dit dueno los medis d' arrancarse del jou que li imposan los aludits aspirants á mercadear aquellas joyas y de completar la restauració comensada, que, com hem dit avans, es relativament fàcil. Una suscripció fins á completar la suma que fos menester, ab reintegro á plazos, ab mòdich interés, ab garantía de la finca mateixa y de quelcom més que podría oferir lo dueno y condició de legar los monuments á la vila de Besalú en la mentada representació, podrà ser lo medi de salvar d' una pérdua, quasi segura, lo Palau y abadía del Comte de Besalú.

Nosaltres esperém que l' dueno comprengui nostre plan: una invitació seva als més entusiastas catalanistas, seria sens dupte ben rebuda y donaria fruyt. Avant donchs. Per nostra part, hem comensat donant la veu d' alerta. ¿Será escoltada? Deu ho vulla, com nos ho esperém del moviment regionalista y del afany de sos directors en conservar lo que es verament de la Terra.

(Del Semanario de Bañolas)

FORMACIÓ DE LA NACIONALITAT CATALANA

Conferencia donada en lo «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca», lo die quinze de Maig.

Al crear Deu á l' home y á la dona, los digué: «Crexéu y multipliquéuvs y ompliu la terra». D' aquí l' unitat originaria de la especie humana, la Humanitat, y d' aquí també la seva dispersió per tota la terra.

Pera que l' home pogués cumplir millor aquest manament, lo subjectá Deu á la llei de la sociabilitat y feu á la terra apte pera satisfer les seves necessitats.

Així es com, á mesura que l' home s' ha anat multiplicant, s' ha anat veyst obligat á espargirse per la terra y á allunyarse del lloc de sa procedència, aflluyantse poch á poch los llassos que ab aquest l' unian y estrenyeatzen d' altres ab los que tenia més próxims; y axis segle tras segle l' home ha anat ompliu la terra, y axis segle tras segle s' han anat formant agrupacions d' homes, obeint al precepte diví y á les lleys divinals que governan lo devenirlo de la humanitat sobre la terra.

Aquesta successiva elaboració d' agrupacions humanes, sortides les unes de les altres, possessionantse de la terra, y allunyantse sempre més y més de son origen, ha produxit entre elles diferencies considerables, tant majors com més apartades se troben en l' espai y en lo temps y quan més variades han sigut les influencies de tota mena á que han estat subjectes; diferencies qu'afectan á la part física com á la part moral dels homes que les forman.

Cada una d' aquests agrupacions presenta caràcters propis pel quins se distingeix de totes les altres, constituhint lo que comunament s' anomena un poble: caràcters comuns á tots los homes quin conjunt forma la agrupació, que al mateix temps que son causa de semblansa y d' unió entre ells, ho son de diferencia y apartament respecte dels que forman part d' altres agrupacions.

Lo conjunt d' aquests caràcters es lo que entenç per nacionalitat; ó sia, *Nacionalitat* es, en mon concepte, lo conjunt de condicions que donan á un poble fesomia propia y l' fan inconfundible ab tots los altres pobles.

¿Quines son aquests condicions?

No m' endinsaré en son estudi, ja que no es mon propòsit ocuparme del *concepte de nacionalitat*; però alguna cosa n' haig de dir que servexi de basa al tema d' aquesta conferencia, puig difficultat vos feríau càrrec de com s' ha format la nacionalitat catalana, los que ab bondat m' escolteu, si avans no ns possessim d' acord sobre quins son los elements constitutius de tota nacionalitat, quines les condicions que donan á un poble fesomia propia.

En primer terme convé fer notar que de lo que porto dit se n' desprén com á conseqüència necessària que tot poble, tota nacionalitat, constitueix una entitat natural quina existència y formació es independent de la voluntat dels homes, y convé ferho notar principalment perque son molts los que confonen la Nacionalitat ab l' Estat. L' Estat es l' agrupació ó conjunt d' homes subjectes á un poder públic comú. La seva existència, y molt sovint la seva formació, prové de la voluntat dels homes: no es, donchs, una entitat natural, sinó una entitat accidental. Pero, com tota entitat ó

societat humana, sia natural ó no ho sia, té com á condició de la seva existència la necessitat d' un poder públic, d' aquí que alguna vegada de fet, ja que no en lo terreno especulatiu, l' Estat y la Nacionalitat se poden confondre y axó succeixrà quan l' entitat natural, Nacionalitat, constitueix també la entitat accidental, Estat, ó sia, quan una matèixa agrupació humana formi l'una y l' altre entitat.

Axó, que seria lo mes convenient y lo mes just, es no obstant lo menos freqüent y per regla general de fet son també diferents l' Estat y la Nacionalitat, trovantse aquesta fraccionada formant diversos Estats ó formant part de diversos Estats, y aquell comprendent Nacionalitats diverses.

La tendència á la unitat entre les nacionalitats fraccionades en Estats diversos es llògica y racional, axi com la tendència á la separació es racional y llògica entre les diferents nacionalitats que forman part d' un sol Estat, y es llògica y racional perque té per objecte acomodar á les lleys naturals de la Humanitat lo que se'n aparta tant sols accidentalment, ó sia, per la mudable voluntat dels homes.

De tots modos resulta que essent la nacionalitat una entitat natural té com la família condicions essencials d' existència, condicions que li atribueixen drets que no té facultat de desconexer l' Estat de que accidentalment forma part, ja que son anteriors y superiors á n' aquest. Però la organisió més justa y més perfecte dels Estats compostos de distintes nacionalitats es la organisió federativa; la que regoneix y respecta l' s drets naturals de cada una de les nacionalitats que l' s componen. Ab la organisió federativa se dona satisfacció á la tendència natural de les nacionalitats de governar-se de conformitat á sos caràcters distints y de mantenir los drets que l' s hi corresponen y se logra per altre banda donar satisfacció á la llei de la sociabilitat, que exigeix entre l' s pobles, entre les nacionalitats, relacions armòniques, com á membres que son tots d' una unitat superior, de la Humanitat.

No m' puch extender en aquestes consideracions perque m' apartaria del punt objecte del meu estudi: ab lo exposat n' hi ha prou para que 's veja la diferencia entre l' conceptes d' Estat y de Nacionalitat y lo que interessa no confondrelos. Y ara torném á les condicions propies de tota nacionalitat.

Desde luego 's comprenderà que deguent aquestes afectar al home especialment com á membre de una colèctivitat, han de fer referencia á l' home en la seva vida de relació y, per consegüent, que sos factors principals han d' ésser la comunitat d' origen; la comunitat de l' instrument de relació per excelència, lo llenguatje; la comunitat de sentiments morals, dret, costums; la comunitat de records, tradició, historia, y la comunitat d' agents materials psra satisfer les seves necessitats físiques, lo territori. Rassa, llenguatje, costums, dret, tradicions, historia y territori, tals son lo conjunt de semblances que donan á un poble fesomia propia, que fan que sos membres se regoneguin com á fills d' un mateix terren y sentin afecció y afacció l' un per l' altre sia l' que vulga l' lloc del mon ahent se trobin.

No totes aquestes condicions son igualment importants y no hi ha dupte que les de caràcter moral s' emportan la primàcia, y que de totes les més externes, les més immediatament perceptibles, son lo llenguatje y lo territori.

Algú potser s' estranyará de que entre les condicions constitutives de nacionalitat no hi hagi posat la comunitat de religió: pero s' ha de tenir present que l' sentiment religiós per la seva naturalesa es un sentiment de caràcter universal y no es ni pot ser propi ni exclusiu d' una agrupació determinada d' homes. La religió prescriu á l' home, sia qualsevolga la seva nacionalitat, sos devers ab Deu son Creador y es y deu esser un lloc d' unió y de semblansa, no solament entre l' s membres d' una nacionalitat si no entre l' s de totes les nacionalitats, entre la totalitat dels homes. Però, les religions exclusivament nacionals, com les de molts pobles antichs, podian esser manifestacions particulars del esperit religiós de les respectives nacions, pero no eran verdaderas religions. La religió pera esser tal ha de tenir caràcter d' universalitat, ha d' esser catòlica. Aixis avuy la religió Cristiana, que es la dels pobles civilisats, no es una religió nacional, sinó una religió universal, catòlica.

Los antecedents apuntats fan innecessari probar la existència de la *Nacionalitat Catalana*. Pesi á qui pesi, existeix encara una agrupació d' homes anomenats catalans; que viuen en un territori conegut per Catalunya; que parlen una llengua dita catalana; que obheixen en les seves relacions privades á una legislació propia, lo Dret català; que tenen uns mateixos records, la Historia catalana, y que pensan, senten y obran de consemblant manera, marca

ab sagell propi totes les manifestacions de la seva intel·ligència, dels seus sentiments y de la seva activitat: homes que about se vulga se troben se regonexen com à fills d' una mateixa Patria y que lluny d' ella, com diu l'Aribau, se consumen y s' anyoran.

Y la Nacionalitat Catalana qu' un dia sigué Estat autònom dintre la confederació catalana-aragonesa y més tard ho fou dintre la confederació espanyola, avuy que veu desconeiguts y trepitjats sos drets per una entitat accidental y obra dels homes, l' Estat espanyol, aspira lògica y racionalment, com à entitat natural qu' es, à que sos drets li sian regoneguts y respectats y à que se li restituixi la autonomia que per la forsa, no per la rahó ni pel dret, li fou presa.

Exposat lo que entenç per nacionalitat y quines son les seves condicions constitutives, y afirmada la existencia de la nacionalitat catalana; vaig à entrar de plé en lo tema quin desenrollo m' he proposat, que no es altre que l' procés històrich d' aquesta nacionalitat, la «Formació de la Nacionalitat catalana.»

Objectes de pedra ab mostres d' un treball intelligent s'han trobat y se troben de tant en tant colgats sota terra y en les coves formades per aquesta, objectes que de poch temps ensa han fixat l' atenció dels estudiosos que han regonegut en ells los útils è instruments que degué fabricar l' home pera son us quan no tenia coneixement dels metalls y en una edat tant llunyan que s' escapa à tota memòria escrita. L' estudi d' aquests restos del primer treball de l' home, d' aquests primitius monuments arqueològichs, ha produxit una orde de noves investigacions quin resultat ha sigut la troballa d' altres y més variats objectes de pedra y os y junt ab ells la d' ossos d' home y d' animals, y finalment també d' objectes de metall, coure y bronze, primer tots barrejats y aislats y sols després los darrers. Axamplat axis extraordinariament lo camp de la investigació, los estudis s' han dirigit à la reconstrucció d' un passat de l' home pera l' coneixement del quin la història propiament dita no proporciona dades precisos, sinó tant solzament tradicions vagues y confoses, barrejades per la fantasia dels antichs ab faules religioses y heroyques. A n' aquest passat se dona generalment lo nom de Prehistòria.

Monuments ó restos prehistòrichs se'n han trobat y se'n van descobrir à Catalunya, àxis de la edat mes antiga denominada per axó paleolítica, com de la edat més pròxima denominada neolítica. L' historiador català senyor Aulestia ne dona un resum bastant complert, pero podrían anyadirsenhi d' altres, entre aquests los trobats posteriorment à la publicació de la seva Història, dels quins no son los menos importants los descoberts en les coves de la montanya gran, prop Torroella de Monigrí, ab sos crans a-gafats à la estalagmita; los dolmens senyalats per En Lluys Mariano Vidal en la montanya de les províncies de Lleida y de Girona; lo que visitarem variis socis del Centre à Romanyá de la Selva, ab ses esquisides puntes de fletxa de sitex, y 'ls enterraments dels voltants de Santa Coloma de Queralt, indicats per Mossen Segura.

L' estat present de la ciència prehistòrica, tot just nada, no permet encara deduirne cap dato concret y perfectament comprobat respecte de quines foren las rasses y les gents que primer habitaren to territori de Catalunya, ni de quina era la seva procedència.

Tampoc nos il·lustran suficientment sobre aquest punt los estudis iniciats sobre l' fons de veritat que poden contenir les faules antigües relacionades ab la primitiva població de la península hispana, senyalades com à fonts dels orígens històrichs d' ella per N' Hübner y aprofitades per En Fernández y Gonzalez en son llibre, en curs de publicació, sobre 'ls primitius pobladors històrichs de la península ibérica.

Los resultats fins ara obtinguts del estudi del valor històrich que poden tenir lo mito de Geriò, lo d' Hercules y lo d' Atlant, relacionats ab les poques notícies dels historiadors antichs y ab los datos que s' desprenen dels estudis prehistòrichs y de la moderna orientologia; ab prou feyna si 'ns dexan traure en clar l' estableixent à Espanya d' una primitiva rassa turanesa quins pobles s' extenian pel nort d' Africa desde Egipte, ocupant les illes Canaries y l' Europa mediterrànea, y que prevalesqueren sobre altres, també turanesos, entrats potser à la península pels Pirineus y extesos pel centre y nort d' Europa, pel Nort d' Assia y pel continent mericà; rasses de color fosch, que parlavan una llengua aglutinat semblant à l' Accad, y de les quines l' Atlant, ó turaniana, logrà en temps molt remot l' hegemonia, essent lo centre d' una civilisació occidental primitiva quina prepotència se feu sentir de la Grecia y del mateix Egipte.

A n' aquesta edat proto-històrica y semi-mitològica se referen les primeres rasses pre-històriques y troglodites y 'ls primers pobladors mencionats pels autors antichs, igletes, vestrimnis, cempsis, sefes, silurs, medes, armenis, perses, etc. etc. y relliquies d' ells se suposan esser los actuals vascons.

Altre grupo de pobles, que alguns confonen ab los turanesos de que hem parlat y altres ab les primeres colonisacions semites, vinguieren en gran nombre à establir-se en la península, en plena edat de pedra. Pertenexian, segons la opinió més general y que crech la més fonamentada, à la rassa dels arys, parlaven una llengua de flexió, y entraren à Espanya pels Pirineus; després de haver recorregut lo mitjà de Fransa, la vall del Pò, la costa septentrional del Adriàtic, part de la conca del Danubi, les serres dels Balkans, la costa assiàtica del mar Negre, lo Caucás y les platges meridionals y occidentals del mar Caspi al abandonar la seva primera pàtria, les terres compreses entre l' llach Aral y 'ls rius Amu-Daria y Sir-Daria, anomenats pels antichs Oxus y Yagartes. Aquests pobles, coneguts per *ibers*, empenyeren als pri-

mitius turanesos, menys nombrosos qu' ells, arreconantlos en les vessants dels Pirineus occidentals y en les costes del golf de Gas-cunya, se possessionaren de quasi tota la Península que's grechs de son nom denominaren *Iberia*, y, barrejats ab los restos de sos primitius pobladors, formaren durant molts segles y fins à l' època històrica lo fons de la seva població.

(Continuarà)

JOAQUIM BOTET y SISÓ.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió del dia 3 de Juny* (2.ª convocatoria).—Reunits baix la presidència del senyor arcalde accidental don Hortensi Bajandas 6 regidors, prenguérentse los acorts següents:

Aprobar variis comptes, el de material de la Escola pràctica de la normal y la distribució de fondos pel present mes.

Fer constar en acta lo sentiment que à la Corporació havia causat la mort del regidor senyor Cat, quin elogi fúnebre feu lo senyor Bajandas.

Rellevar del pago de drets municipals pera edificar à don Joseph Moreno en compensació dels terrenys que cedí à la ciutat.

Nombrar peó caminer à don Anton Ferrer y de plantilla à don Joan Falgueras.

Autorizar à la arcaldia pera que d' acort ab la Comissió corresponent habiliti lo local de l' Audiència à fi de que pugui funcionar dit tribunal.

Aprobar las subastas celebradas diumenge últim y adjudicar definitivament la de sitis publichs à don Pere Ginjaume per 18,100 pessetas anyals y els de las Pescaterias à don Pere Miquel per 3,900'06 pessetas.

S. M. la Reina Regent ha contestat al telegrama que li dirigi aquest CENTRE sobre la prohibició d' usar la llengua catalana en la correspondència telefònica, ab lo que segueix:

«Recibido su telegrama y pasado al Gobierno para su resolución»

Lo Govern atenent à les reclamacions dels *llurs* ha fet à saber que surtirà una R. O. dexant sense efecte la disposició del Director-General de Correus y Telègrafos, ab lo qual resulta qu' aquest haurà fet un paper lluhidíssim.

Als qui per deber, ó per altres motius, trobaven bé la disposició del Director-General de Correus, nos contentarem ab dilshi—«Tu fulano, ves cantant»—.

Diu *La Unión Vascongada* de San Sebastián, del 31 de Maig:

«Lo bascongat en lo teléfono».—Ab verdadera sorpresa s' ha sabut en tota la regió euskara que la Companyia de la xarxa telefònica interurbana, cumplint lo dispositiu per la Direcció general de Correus y Telègrafos en 23 del actual, prohibix que en los telefonemas y en las conferències telefòniques se fassin us dels dialectes català y bascongat, ni cap altre, y si unicament dels idiomas espanyol, francès, italià, portugués, anglès ó alemany.

Deixém als catalans lo dret de defensar sa causa.

Pero, per lo que fa al bascongat, rebutjém la calificació depressiva qu' s' tira sobre d' ell protestant energicament contra semblant procedir.

¿Ahont ha après la Direcció general de Correus y Telègrafos que l' bascongat es un *dialecte*? Molt atrassats van en matèries léxiques y de filología aquells als funcionaris.

Sápigan, d' avuy endavant, que l' bascongat es tan idioma com lo castellà, l' francès ó l' anglès, y que en la gerarquia lingüística ocupa un lloc tan preeminent com qualsevol d' aqueixas llenguas.

Lo bascongat es una *llengua-tipo*, compresa dintre del segon grup morfològich, ó sia, de las *aglutinants*; mentres que l' castellà es *flexional*, y, per lo tant, pertanyent al tercer grup; y si be en la llengua euskara hi ha varietats, que son, respecte de la mateixa, altres tants dialectes, no tenen semblant relació ab la llengua castellana, doncs consisteixen ja en pronunciar las paraules d' un modo particular, ó be en donarlosi terminacions diferents de las que admets la llengua mare.

Aquest es un fenòmeno semblant al que 'ns ofereix la llengua helènica, ab sus varietats dòrica, jònica, còlica, etc. determinades, ja per rahó de certas desinències, ó ja per exigències de la fonètica.

Lo dialecte te alguna cosa del patués, encara que s' distingeix d' ell en que no exclueix las delicadeses del pensament, ni la elegància del llenguatge.

Un dialecte pot adquirir una influència preponderant sobre 'ls demés de la mateixa família, y arribar aixís à la categoria de llengua tipo. Es lo que ha succehit à Italia; l' dialecte toscà, manejad per Dante, Petrarcha y Boccacio, s' convertí en la llengua literaria d' aquella península, en tant que l' napolità y l' venecià s' han conservat com mers dialectes, encara que sense baixar al ordre inferior de patués, com succehi ab lo piemontés.

Sia com vulga, esperém que nostras corporacions populares y 'ls centres dedicats a mantenir y custodiar lo dispost sagrat de las tradicions y del idioma milenari dels fills d' Altòr, sabrán exercitar las reivindicacions que exigeixen imperiosament nostra dignitat y prestigi.

Copíem de *La Ra Renaixensa*:

«Dimecres à la tarda tingué iloch à casa del senador vitalic Exm. senyor don Manuel Durán y Bas la reunió que ahir al matí anunciarem, haventhi assistit entre presents y representats tots los diputats y senadors per Catalunya residents en aquesta capital.

L' objecte de la reunió era cambiar impresions y adop-

tar una línia de conducta en quant à la qüestió de las llenguas regionals en las comunicacions telegràfiques y te-foniques, y al dret d' inspecció que l' Estat s' abroga en aquestas darreras, havent acordat per unanimitat no donar-se per satisfechos ab la solució que l' govern ha donat a las reclamacions que la mida del marqués de Lema ha bin de constituir-se un projecte de llei affirmant y garantificant la inviolabilitat del secret de la correspondència telegràfica, equiparantla à la postal y permetent l' us en las comunicacions per telègrafo dintre del territori espanyol de tots los idiomas que s' hi parlen aixís en las comunicacions internacionals, com en las nacionals fent las oportunitas declaracions segons ho prevenen los tractats.

Pera mellor fonamentar lo projecte de llei s' autorissa al senyor Durán y Bas pera que s' dirigeixi als consuls de algunes de las principals potències d' Europa à fi d' adquirir los dats oficials oportuns respecte à lo estableit en la qüestió d' idiomas en quant à las comunicacions y que es molt diferent de lo que volsan imposar los sabis de Madrid.

L' acort dels senadors y diputats será molt ben rebut per tot Catalunya y no deixaran de tenir al costat tot lo pais si portan à cap la idea tan decididament acullida en la reunió d' ahir.

—Aquesta setmana morí després de llarga malaltia nostre estimat amich y consoci lo conegut industrial don Lleó Sabadí. Acompanyém à sa família en el seu sentit.

—També ha mort aquesta setmana lo conegut com merciant don Miguel Cat, regidor d' aquesta Ciutat. R. I. P.

—Heu rebut lo primer número del periodich quinzenal *El Pueblo* que s' publica à Banyolas.

L' hi agrahim la visita.

—Se'ns ha enviat un folleto esmeradament imprès per la tipografia de L' Avenç titulat *Catalunya trilingüe* conferència donada en lo Ateneu Barcelonès per distingit amich don Joaquim Casas y Carbó, que han pogut veurer ja nostres llegidors publicada en las planas d' aquest SETMANARI.

—Dijous passat va celebrarse la professió del *Corpus* que fou lluhidíssima com de molts anys no s' havia vist. Avuy se celebrarà la que surt de la Parroquia de San Feliu y demà la del Mercadal.

—L' Ajuntament de Barcelona, pera no véurese obligat à cubrir la vacant de gefe de son arxiu municipal ab ua individuo del cos d' arxivers, bibliotecaris y antiquaris, com prevé una R. O. recent, y à posposar al qu' era son arxiver segón don Joseph Paigari, que té una munió d' anys de servei y quins mèrits y competència son de tothom regoneguts, ha acordat per unanimitat suprimir aquella plassa. A n' aquests extremos porta la centralisació que en tot s' afica; qu' una R. O. qualsevol tiri per terra la llibertat que deu tenir y té legalment tota corporació municipal pera nombrar sos empleats.

—D. Francisco Monsalvatge y Fossas nos ha remès lo llibre titulat «Monasterio de Sta. Maria de Arles» que s' lo seté de la colecció de «Notícias històricas» referents tots à les comarques del antich comtat de Besalú ó que ab ell estiguieren unides, que porta publicats dit senyor.

Nos en ocuparem detingudament com se mereix.

També parlarém del llibret de poesies «Dos Mons» que 'ns ha enviat son autor En Claudi Mas y Jornet.

—Il Mattina de Napolis, publica un despaig telegràfic de Roma, que diu textualment: «Me consta que En Rudini ha expressat à diferents amichs polítichs que està resolt à implantar d' una manera gradual y completa 'l projecte d' En Minghetti referent à la autonomia de las regions, comensant per instituir al estil del nombrat pera la Sicilia, un Comissariat civil per la Pullia y un altre per la Sardenya.» Aquí à Espanya lo qui penses axís ó digues semblants coses no arriuaria mai à ministre, ni tant solzament à director general y fins ni per reporter lo voldrian los diaris de cinch céntims. De ministres filibusters y separatistes à Espanya no 'm volém: lo que volém son ministres y empleats que dels filibusters ne fassin bona feyna y que no permetin que hi puga haver ni de pensament Maxims Gomez ni Maceos. ¡Ahont aniríam à parar per aquell camí! Lo primer die fins se'ns sublevaria Cuba.

—La companyia que actua en nostre Teatre ha posat en escena aquesta setmana entre altres obres dos de catalanas: l' arreglo d' en Roca y Roca *Mal pare*, y l' hermos drama del malaguanyat Frederich Soler *Lo Ferrer de tall*. Las dos foren ben executadas.

—Segons diu lo *Diario de Gerona* en un telegrama que publica en la edició d' ahir ha sigut declarada grave per la Comissió l' acte de Gerona.

—FIRAS Y FESTAS.—*Firas.*—Dia 8 Sta. Coloma de Farnés—11 Santa Pau.

Festas majors—No n' hi ha cap en la vinenta setmana en la comarca.

—J. LLINÁS Y C. —*BANQUERS.*—Ciutadans, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interès.

—CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.—Ciutadans 16, 7

Uebre, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 peseta.—S' admeten los dilluns, dijous y dissaptes de 9 à 1 y 'ts diumenges de 10 à 12.

Pera les devolucions los mateixos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

L' UNIÓ AGRÍCOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.—Emissió de 20.000 accions de 125 pessetes una. En les oficines de la casa de banca J. Llinis y Compañia, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establertas, la suscripció á les espresades Accions, y se proporcionan los prospectes y demés notícies que s' ecessin.

VARIETATS

Carta desclosa

A don Joseph Franquet y Sierra.

Ja ho crech que si vosté podia pujar una temporada á respirar l'aire d' aquesta terra sas forses s' equilibrarian, perque eny ab la remor insopportable dels pobles grans la vida 's gasta expresa, y aquell que sent l'art anyora 'l desert y la pau de noscas montanyas.

No es que així no hi hage fressa, se'n sent molta; mancos lo del Divendres y Dijous Sant á la tarda, penso que se'n faés que á Girona; pero també hi ha llochs de refugi innombrables jo 'ls visito tan com puch, pera fugir del mon y esser més home; aquells paratges solitaris y ombrívols, hont no s' ou més que cant dels auells y la remor de l'ayqua, un se troba millor pera pensar y més disposat pera l' estudi.

Aquesta primavera hem escullit ab la meva colla 'l forat del tabaco. Ne diuen del tabaco, perque de dit forat venian antigament los contrabandistas, que 'l portavan de Port Bou y de Girona, y reposaven de dias en aquella rodalia, pera empèndre á mit la marxa á diverses encontradas.

Lo mas anomenat L' Esparch, un casal com un hospici, potser 'l centre d' aquella ex-vuelta de abajo. Situat á uns cincanta metres d' altitud del pla terreno, en una de las vessants de llarga serra, que termina en la capella d' Esperanza, rodejat de luxoriosa, ab zichs zachs y dresseras que franquejan la ciuda, atestada de pins, alsinars, rouredas y freixas, d' oliveras y una mena de fruyters, presenta una sèrie de tems encantadors phisatgista; 'l hem mapat aquest any més de cent vegades.

En aquells racons y rablinolas, vora la gorga de L' Esparch i el Mas Clot, a la Font de les Feixas, allá m' agradarà veure plantant l'aplech de noys, que aprenen á traduir la natura. Jo sens adonarmen, he vingut á serne 'l capitost per dret amiguitat; per tal me respecta la nombrosa companyia; fins los noys que 'm divisan de molt lluny, pel paraygas monumen-

—Qué deu ser aquell pich blanch que s' ovira casi al cim de montanya?—Es lo paraygas d' en Berga; de bon matí ja passava rabent pel Marge gran, ab una caterva de noys, tots carregats d' andróminas.

Venirà com l' un espaternegra transportant á la tela, la imatge un roure penol, ab sa frescor casi inimitable, groguenca, dura, com una nota de Rubens; l' altre com súha, probant de traçar ab pocas pinselladas, un pollangre del pahis, tort y bonyet, que trau 'lo cap escabellat entre bardissals y brossa; més en un jovenet de quinze anys, atrafegat dibuixant ab carbó un teatre de rocas; aquí dos que disputan, ajocats damunt d' una penya cantina, sobre si aquella silueta de la casa dibuixada està bé de respectiva; allá un que no te quartos pera comprar tubos, ni tela, una capsà á la ayguada de duro, y un album de pocas pessetas, aquarelles magnificas y originalíssimas. Ja may pot imaginari la febri d' aquest jovent, y la alçio ab que emprènen la carrière de l' art; los de deu y dotze anys, que senten bullir quelcom son cervell, s' afilan perque encaia no 'ls vull admetre y no poe rebre 'l baptisme de sol que 'ls fa tornar negres y forts com companys de 'N Maceo.

Allà un poeta gosaria ab aquell espectacle pacifich; centenars russinyols que no paran de cantar, nos fan companyia; bous, vauchs, alguns ramats de xais, pastors y pastores faral-lejant des de la terra, lo cucut gaudulàs que s' passejà per la roureda, tons y garsas, tota mena d' auells del pahis, van y venen, enrollan á la tropa artística y prenen franquesa ab la colla, que considera com un crim de *lessa patria* 'l matar un auell ó enbirne las nieradas; tot via cantà y convida y axeica l' espèr a les regions serenes, com si d' aquell racó de la terra s' alséssim humme matinal de capturias y alabansas vers l' infinit.

Los prats atestats de margaridetas y flors gregas; los marges que bat lo sol, piguellats de matas de farigola florida; les racódes ombrosas, plenes d' arsos blanxs y maduixers; les corbas de la ribera de Ridaura, atapahidas en tal indret d' espessas arrels, presentan innombrables accidents, desde 'l més complicat més senzill; de forma y de color, de riquesa y novetat, barreja-guisosa y basáltica, tons fins, rosats, ombras claras, Cel traspat, hoyros, lluyns esfumats, conjunts d' armonia, verdaderas teles d' orient, esclats de colors indescritibles, que brillan entre rodes basálticas de mil formes y altres mil tacas argilosas y arenosas. A voltas un no sab hont girarse pera comensar l'estudi, tot es tot es nou, l' esperit résta aclararat á la presencia de tantas mesas.

Tota la rodalia es nostra, flors y camps, prats y rius y montanyes, la vall entera ab sos casals y rouredas, ab la atmosfera caressa, que la envolta, durant las matinadas, ab l' ample horitzó, tapat de nuvols blanxs y moradencs, que entona 'ls quals ab maravillosos efectes.

Un dia d' aquells anava de *retaguardia* ab un baylet que 'm

portava la capsà; trobà 'l noyet prop la font de Las Feixas á un burges coneigt seu, que venia de pescar ab canya—Us en auèu á passeig y á pendre la fresca, li digué 'l quidam, vaya divertiué bé, que 'l dia 's prèsta. Al curt rato d' haver passat lo personatge, lo noy se girà ab mi;—Aquest dropo deu creure que no treballèm y vivim de renda, es de trepa de müssols que diuhen si l' art, no fa bullir l' olla.

Per tot arreu, amich Franquet abúnda la prosa mes insufrible, una colla de truhans, crehuen; gent que no traballa, tocats del magí, aixís pensan tots los burgesos de nostras poblacions, los pagesos que tenen més sentit comú, ja ho consideran diferentment; si 'ls mapayres van á tal lloch y tot lo dia ramenen, quelcom hi troban; diuhuen. Hi troben una cosa que molta gent no sab ni pot veure; que commou y admira, una cosa que fa sentir y palpar les bellesas que Deu ha escampat sobre la terra, que aparta del crim y de las miserias de la vida, que purifica y enllaya las ànimes, que exigeix pera ser trobada, una carrera interminable de penas y sacrificis, de suhadas y fatigas, d' esforços increibles. Los pobles civilisats ne fan un gran supòsit, honrant als artistas y comprantlos las obras, la cultura d' ara, com la de tots los temps, ho ha considerat sempre com una de las millors glorias, en los moments actuals se creu una verdadera necessitat de las nacions modernas.

Alemanya, Fransa, Inglaterra, Bèlgica, los pobles més civilisats del mon obran cada dia novas escolas de dibuix y nous museos, fins aquells yankees qu' empobreixen als nostres pagesos, donant lo blat á creu y recreu, se emportan tot lo millor de nostras iglesias y casas patriarcals pera enriquir los museos que fundan en los Estats Units. *Madame Morgan*, Stewart, Blodgett y altres senyoras de milionaris de Nova Yorck sembla que pretén eclipsar la cultura artística de Margarida d' Austria y Anna de Bretanya, de Diana de Poitiers y Maria Antonieta, y de tantas reynas y princesas d' Europa, que han exercit tanta influencia sobre d' l' art. Aquestas princesas del diaer en los moments actuals estableixen museos en sos immensos palaus de marbre, ab las deixias (maravellas) dels pobles decadents com lo nostre, envian ellias, y lo govern dels Estats Units, á mils pensionats á las grans capitals d' Europa, pera estudiar l' art, y alguns estadistas suposan que dintre curts anys, encara nosaltres tindrém temps de veurerho, allí serà la nova Roma.

—Perquè aquell poble verge, floreixent, adquiereix pels seus museos, obras de Millet, Corot, Daubigny, T. Rousseau, Trogón, Diaz y tans d' altres, y en una de las exposicions de Paris disputà al govern frances la célebre Diana de Falguiere, la pagà casí a pes d' or y la embarcà cap á Nova Yorck?

Podrà ferse tot això pera donar-se tò de grans senyors, pera afrontar á la aristocracia corrompuda d' Europa, però en lo fons hi ha quelcom més serio; volen que las turbas s' instrueixin, se conmoguin y s' admirin, sentint plahers enlaysrats devant las obres que moralisan; que llur poble, apartantse del vici, possehesca la riquesa de l' art; que no sia estrany á las maravellas y delicadeses que ell inspira, al gust, á la elegancia y á la distracció honrada que porta á la llar de las familias obreras. Segons y com sia adornada la habitació d' una familia tan si es pobre com si es rica, pot judicarse de la mateixa, diu nostre célebre don Pau Milà. Aquí faix punt perque las ideas que se m' acuden nessesistarian més espai del que disposo.

Ab lo recort del pi que plantavam á las pescaterias per la vellada de Santa Susanna, ab las golfas de que 'm pàrla hont pintavam los ovols transparents pera la gran festa, ab paper mullat d' oli; de poch m' inspira un altre idili, per l' istil del *Estudiant de la Garrotxa* que també m' inspirà vosté ab un recort de Girona.

Mes ara no estich pera caborias; reposa 'l Casal del Roure, del qual li parla 'l inoblidable mestre en Boch de la Trinxeria, y reposan una porció d' altres coses. En aquells moments la gent tam-poch està pera futesas; las novas de la famosa trotxa, y d' una caixa de mort que de tant en tant fan los fusters de la Habana, absorveixen la atenció pública.

Ja tornarà l' hivernàs ab sos dies negres y sos nits interminables y no mancarà temps pera donarhi una repassada y cercar editor, que lo darrer ja es més difícil. De tots modos restan encara més días que llançons.

JOSEPH BERGA.

Otot, Juny 1896.

SECCIÓ LITERARIA

LES AURENETES

Premiada en lo Certamen de Blanes. Any 1895.

Cada any les hi som vist les aurenetes, en arribant l' estiu d' ardenta calda, venir-hi á fer lo seu niuet de brossa al teu balcó, xiixlant ab alegria.

Als matins quan te vayan, destrenada ta cabellera de rissats negrissims, entreobrint lo seu bech, pliant amoroses te donavan ab joya lo 'bon dia'.

Aquest any han vingut igual que sempre, mes en sent al matí ja no t' salutan; lo teu balcó es tancat y no s' hi ovira com ans ton rostre de bellesa esplèndida.

Elles prou han tornat. Mes sens tu serhi ja no xiixlen alegres com solian, y en tot balcó qu' avans tot era glòria sembla sol com es un cementiri.

Aviat farà un any: quan de les branques les fulles, rondinant son de profundis

cauen al sol caragolades, ertes, al buf de la tarda que les mutiga, deixaren los seus nius de fanch y brossa, y les de ton balcó també 'l deixaren «á reveure» xiixlant á la partida.

Tu també vas partir derrera d' elles, y travessant com elles la mar blava, allà d' allà 't portà la nau airosa ab ses ales blancoyes que 'l vent infla, allà d' allà 't portà á lluuyanes terres.

¡Mes ay! que ni un sonris brollà en los llavis per dirnos «á reveure», com ab xiscles les aurenetes al partir digueren.

Y sense veure en lo balcó ta care, d' incitadora esplèndida hermosura, he trobat crù l' ivern y llarcs los dies y jmay la primavera s' acostaba!

Quan va arribar l' abril ab lo seu trajo endamascat de roses y violetes omplint lo mon d' aromes y de flayres, ab l' alè de sa boca coralina, també les aurenetes missatgeres varen tornar y son niuet de brossa altre vegada al teu balcó penjaren.

Pero tu no has tornat. Espero, espero y 'ton balcó, donzellà, barrat sempre.

Aviat farà un any que va tancar-se y 's tancà del meu cel també la porta,

May t' ho vaig dir que desde 'l punt y l' hora en que mos ulls per cop primé 't vegeren de pur amor se va omplenar mon ànima y sòls la teva imatge, que jo adoro, he portat en ma pensa nit y dia.

¡Ay que potser no tornaràs com tornan cada any les xiscadores aurenetes! pero me dicta 'l cor qu' altre vegada mos ulls enamorats tornar á veure podrán, oh donzellà, t' hermosura allí en un lloch hont may lo goig acaba, allí en un lloch hont sempre 'l goig comensa y ahont podré dirte que mon cor t' adora, presoné eternament en los teus brassos.

NARCÍS DE FONTANILLES.

Barcelona 1894.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Diumenge 7.—S. Sabinà mr. y sta. Genivera vg. y mr. Dilluns, 8.—S. Salustià cfr. y sta. Calíopa mr. Dimarts, 9.—sts. Prim y Felicià mrs. Dimecres, 10.—Sta. Margarida reyna de Escòcia. Dijous, 11.—S. Bernabé apòstol. Divendres, 12.—Lo Dolcissim Cor de Jesús. Dissabte, 13.—S. Antoni de Pàdua cfr.

QUARANTA HORES.

Avuy se troben en la Iglesia del Mercadal.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del dia 6 de Juny

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	17'50
Mestall.	»	15'00
Ordi.	»	9'00
Segol.	»	0'00
Civada.	»	8'00
Besses.	»	13'
Mill.	»	13'
Panis.	»	13'00
Blat de moro	»	12'00
Llobins.	»	8'00
Fabes.	»	12'50
Fabò.	»	13'50
Fassols.	»	26
Monjetes.	»	24'00
Ous.	Dotzena.	0'90

COTISACIÓ Y CAMBIS

DIA 6 DE JUNY DE 1896

EFFECTES PÚBLICHES

Interior.—(fi de mes)	00'00
Id. (fi de proxim).	63'47
Exterior.—(fi de mes)	00'00
Id. (fi de proxim).	73'72
Amortisable.	00'00
Billets hipotecaris.—Isla de Cuba.—emisió 1886.	88'00
» » » » »	73'35

—ACCIONS—

Banch Hispano Colonial	00'00
F. C. de Tarragona á Barcelona y Fransa	21'45
» » de Medina, Zamora, Orense á Vigo	11'00
» » del Nort d' Espanya	28'15

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antigua y tan acreditada casa se dedica únicamente al comers de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÈS.

Reb directament los llegítmis sures de la isla de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de a què el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta cosa torra diariament lo café y se distingeix per la calitat y pureza d' ell.

Recomana que per obtenir un bon café aromàtic y fort se usin las barrejas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, així com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÈ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta exelent beguda sols pot obtenirse en las classes ditas ORANGE (*Carte Rouge*) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta classe es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival a 4 lliures d' altres thès.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal per tenyir lo cabell. No te riva en lo mòn, perquè á més de sos efectes marevollosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprend específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del «CENTRE CATALÀ», de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la *Unió Catalanista*

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats
de la
Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y lleigiren, y as bases definitivament aprobadas per la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibrería de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Gerona.

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota classe d' obres, folletons, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Enquadernació de tota classe de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 1000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA

BANC VITALICI DE CATALUNYA
Companyia general de segurs sobre la vida establecida a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dicembre 1893
Actiu en idem 87,949,791,98 ptes
Sinistres pagats fins à idem 15,337,928,87
Reserves ó fondos de segur à idem 32,823,16,69
Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, a la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocurrir la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme fijo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquests segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—**Segurs de sobrevivencia**
SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT
Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta província:

Joseph Coderch y Bacó, advocat. —GERONA.

ESTABLIMENT

DE Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la proxima temporada; los prens sumament econòmichs.

CAMISERIA.—ASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Gallista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI
PROGRÉS, 23—Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament a SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesc, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guyó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

S A L T

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas á preus sumament modichs.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesetes la pessa.

Cromos, motlles, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca».

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-4^{er}

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona 1 peseta trimestre
Fora 1,25 id. id.
Estranger 1,50 id. id.

Un numero sol, 10 céntims